

Ontruimen! Nieuwe NTA-richtlijn

Ontruiming heeft alles te maken met vluchtroutes, deuren en sluitingen. Deze onderwerpen kennen een toenemende belangstelling en de berichten daarover volgen elkaar in hoog tempo op. Zo kondigt NEN aan dat er een nieuwe NTA is verschenen. Raam en Deur zet de zaken rond dit onderwerp op een rijtje en wierp een blik in drie relevante publicaties.

door **Hein Stienstra, preventie ingenieur DSP-groep**

In een noodgeval moet een gebouw zo snel mogelijk kunnen worden ontruimd. Plotselinge calamiteiten kunnen binnen het gebouw optreden (brand, gaslekkage, bommelding, e.d.), of in de directe omgeving van dat gebouw; bijvoorbeeld een naburige brand. In beide gevallen moeten aanwezige personen zo snel mogelijk op beheerste, planmatige wijze naar een veilige plaats kunnen worden gebracht. En dat kan alleen met een goed ontruimingsplan. In zo'n plan wordt door middel van taken en instructies, aangegeven wie welke actie moet ondernemen in geval van een calamiteit. Daarnaast bevat het bijvoorbeeld vaak tekeningen van vluchtwegen.

Ontruimingsverplichting

Een ontruimingsplan moet worden opgesteld in het kader van de (model)bouwverordening art.6.1.1. en volgens de Arbowet, art.15 en Arbobesluit art.2.17. In praktische zin moet zo'n plan getoetst worden door de brandweer, maar ook, in samenhang met de bedrijfshulpverlening (BHV), door de Arbeidsinspectie. Indirect heeft dat dan weer te maken met ontruimingsalarm, noodverlichting en vluchtroute-aanduiding. Uiteraard zijn ook in bouwtechnische zin de brand- en rookvrije vluchtroutes, vluchtdeuren e.d. van groot belang. De daarvoor geldende prestatie-eisen zijn opgenomen in het 'Bouwbesluit 2002', Hoofdstuk 2 'Voorschriften uit het oogpunt van veiligheid', onder de Afdelingen 2.17 t/m 2.19 (Artikel 2.145 t/m 2.182) 'het veilig vluchten tijdens brand'. Bedoelde prestatie-eisen in het Bouwbesluit zijn er voor nieuwbouw en bestaande bouw.

Ontruimingsoefeningen

Naast het ontruimingsplan zal in de praktijk moeten worden geoefend; de ontruimingsoefeningen. Die moeten verplicht ieder jaar worden gehouden. Niet alleen omdat gemeentelijke voorschriften dat vereisen op grond van de verordening, maar ook omdat er steeds weer nieuwe medewerkers komen die niet of onvoldoende op de hoogte zijn van het geldende ontruimingsplan. Van de actuele publicaties over dit onderwerp, beschrijven we er hier drie.

Bedrijfshulpverlening

Bedrijfshulpverlening is een Arbo-Informatieblad A1-10 van Sdu

Uitgevers te Den Haag (tel.070-37 89 880).

Dit informatieblad geeft allereerst een heldere uitleg van de Arbowet, Bedrijfshulpverlening (BHV) en omvang en vorm van de BHV-organisatie. Een duidelijk stroomschema geeft de ideale opzet van zo'n BHV-organisatie aan. Vervolgens worden inhoud en procedures voor het BHV-plan puntsgewijs opgesomd en aangevuld met informatie over opleidingen en oefeningen. In de uitgave zijn alle relevante artikelen van wet- en regelgeving opgenomen, alsmede een adressenlijst van organisaties. Ontruiming, ontruimingsplan en -oefeningen worden niet afzonderlijk behandeld maar zijn wel steeds in de procedures en toelichtingen verweven. Ook aan kantoren en de evacuatie-organisatie voor bezoekers wordt aandacht geschonken.

NTA 8112-1

Leidraad voor een ontruimingsplan: NTA 8112-1. Deel 1- Kantoorgebouwen, Nederlands Technische Afspraak (2002) uitgegeven door NEN te Delft (tel.015-26 90 391).

NEN heeft onlangs het eerste deel gepubliceerd van een negendelige serie Nederlandse Technische Afspraken (NTA) voor ontruimingsplannen, de NTA 8112. Een NTA is een nieuwe snelle vorm van vastgelegde afspraken en wordt gebruikt voor onderwerpen waarvoor op korte termijn een regeling noodzakelijk is. Een Nederlandse norm (NEN) of een Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR) is dan een minder geschikt product. De eerste NTA in deze serie betreft kantoorgebouwen en geeft aanbevelingen voor het opstellen van een ontruimingsplan. Het hart van deel 1 is een 'Voorbeeld voor een ontruimingsplan van een kantoorgebouw', met daarin een 'stroomschema alarmering' en diverse tekeningen.

Het voorbeeld bestaat uit 16 onderdelen en omvat alle denkbare details van het ontruimingsplan voor alle typen kantoorgebouwen.

Voor een algemene oriëntatie over ontruimen verdient het aanbeveling naast deze NTA eerst kennis te nemen van het Arbo-Informatieblad A1-10.

Ontruimingsplannen en -oefeningen

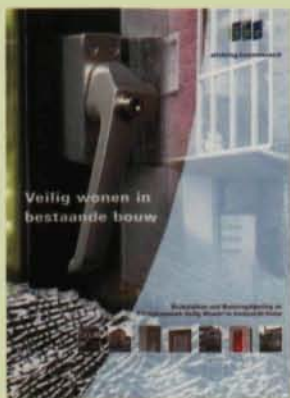
Ontruimingsplannen en -oefeningen (2001), van Nederlands Instituut voor Bedrijfshulpverlening (NIBHV) te Rotterdam (tel. 010-289 28 88), in samenwerking met Het Oranje Kruis en NIBRA.

Deze publicatie biedt voor het doorsnee kantoor grofweg dezelfde informatie als de 'A1-10' en de 'NTA 8112-1' samen. Daarnaast toont 'Ontruimingsoefeningen' hoe je een oefening moet opzetten en een plan kunt toetsen.

Met talloze illustraties en tabellen en alle relevante regelgeving worden alle onderwerpen met betrekking tot ontruiming op heldere wijze uiteengezet. Door de wijze en structuur van kennisoverdracht, het kleurgebruik, de trefwoorden in de kantlijn, etc. is het een aantrekkelijke publicatie om door te nemen en onder handbereik te houden.

Veilig wonen in bestaande bouw

Om het gevoel van veiligheid bij de burger terug te brengen, treft de overheid op landelijk en lokaal niveau veel maatregelen en scherpt ze waar nodig wet- en regelgeving aan. Zo zijn er nu regels voor de inbraakbeveiliging van nieuw te bouwen woningen. En voor bestaande bouw publiceerde SBR onlangs, mede op initiatief van het Nederlands Politie Instituut (NPI) 'Veilig wonen in bestaande bouw'.
 Samengesteld door de DSP-groep en de Stichting Politiekeurmerk Veilig Wonen.

De aanpak van beveiliging bij bestaande woningen verschilt fundamenteel van die bij nieuwbouw. Bij bestaande bouw gaat het om 6,5 miljoen woningen, die samen (grof geschat) 70.000 complexen vormen in 7000 wijken. Al met al een enorm kapitaal, vastgelegd in gebouwen en omgevingen waar moeilijk en slechts langzaam iets aan is te veranderen. Zo omvatten veiligheidsaanpassingen in de bestaande voorraad alleen al investeringen van miljarden. Daarbij worden voornamelijk de prestatie-eisen uit het Politiekeurmerk Veilig Wonen® voor bestaande bouw gevolgd. Het Bouwbesluit stelt aan bestaande bouw namelijk geen eisen en biedt op dit gebied dus geen houvast.

De aanpak van beveiliging bij bestaande woningen verschilt fundamenteel van die bij nieuwbouw. Bij bestaande bouw gaat het om 6,5 miljoen woningen, die samen (grof geschat) 70.000 complexen vormen in 7000 wijken. Al met al een enorm kapitaal, vastgelegd in gebouwen en omgevingen waar moeilijk en slechts langzaam iets aan is te veranderen. Zo omvatten veiligheidsaanpassingen in de bestaande voorraad alleen al investeringen van miljarden. Daarbij worden voornamelijk de prestatie-eisen uit het Politiekeurmerk Veilig Wonen® voor bestaande bouw gevolgd. Het Bouwbesluit stelt aan bestaande bouw namelijk geen eisen en biedt op dit gebied dus geen houvast.

SBR wijst weg

Maar er is sinds kort toch een heldere leidraad. SBR gaf onlangs namelijk een nieuwe publicatie uit waarin ze relevante NEN-normen en het Politiekeurmerk uitlegt. Maar daar blijft het niet bij. In deze publicatie gaat ook veel aandacht uit naar inbraakwerend hang- en sluitwerk. Vooral van belang voor woningcomplexen waar niet direct volgens een bestaande NEN norm kan worden gewerkt, maar meer de 'Richtlijnen voor genormeerde samenstelling voor bereikbare gevelelementen' gelden.

Gevelelementen en omgeving

Deze publicatie beschrijft niet alle gevelelementen uitputtend maar belicht wel de meestvoorkomende probleemsituaties. Bovendien valt er ook te lezen in welke situaties het beveiligen met hang-en sluitwerk nauwelijks zinvol is. Op woningniveau wordt verder nog ingegaan op aanverwante onderwerpen zoals bijvoorbeeld verlichting, glas en lichtkoepels. En ook op oplossingen voor de verschillende bouwelementen zoals deuren, ramen, kozijnen en de direct op de woning aansluitende omgeving.

Zodoende is dit boekwerkje eigenlijk een must voor woning- en gebouweigenaren/beheerders, en ook ontwerpende en uitvoerende partijen alsmede de bouwtoelevering Stichting Bouwresearch (SBR) te Rotterdam, 010.206.59.59.
 (M.m.v. Hein Stienstra)

SKG wordt PKVW-partner

Midden dit jaar tekende SKG een samenwerkingsovereenkomst met de beheerder van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW). De overeenkomst geldt voor een periode van drie jaar. SKG gaat zich inzetten voor het succes van de 'Veilig Wonen'-formule.

Met SKW, gevestigd in Almere, is aan SKG opdracht verleend, om als 'certificerend instituut' in Regelingen PKVW op te treden en daar uitvoering aan te geven. Dat gebeurt in goed overleg en onder supervisie van het Beheerinstituut PKVW. Sinds januari van dit jaar is dat instituut gevestigd in Houten en is SKG de 'uitvoeringsinstelling'. De verantwoordelijkheid voor het afgeven van de certificaten van de woonomgeving, de woningen en de woongebouwen blijven bij de beheerder PKVW c.q. onder de politie in 25 regio's gevestigde keurmerk-commissies. SKW richt zich op de uitvoering van regelingen voor de nieuwbouw en neemt taken op zich voor de bestaande bouw. Dat gebeurt in hoofdzaak door middel van de *audit* in combinatie met inspecties op locatie volgens de richtlijnen

van politie. In zo'n *audit* wordt o.a. nagegaan of de adviezen die gegeven werden wel correct zijn geweest. In de nieuwbouw worden (vooraf) ook bestek en tekeningen beoordeeld. Daarnaast richt de *audit* zich ook op het functioneren van de PKVW-erkende overheidsinstellingen, zoals regionale preventieteams. Op dit moment zijn al 340 bedrijven in Nederland, die zich PKVW-erkend mogen noemen. Dat aantal groeit elke

dag. Voor de coördinatie van de werkzaamheden die SKG voor beheerder PKVW gaat verrichten, heeft ing. Willem van Tongeren al een start gemaakt. Hij gaat er voor zorgen dat de contacten met de bedrijven die PKVW-erkend willen zijn en met de regionale preventieteams van politie goed zullen verlopen.